

Волинські ліси — легендарні "зелені легені" України, що займають 40% території області (понад 500 тис. га). Вони постачають чисте повітря, захищають від повеней і є домом для рідкісних видів, як рись чи чорний лелека. Однак нелегальна вирубка та кліматичні зміни перетворюють їх на зону кризи. За даними Державного лісового реєстру за 2025 рік, Волинь втратила 12 тис. га лісів за 5 років — на 25% більше, ніж у 2020-му. Чому ліси гинуть і як їх врятувати?

Головний винуватець — незаконна вирубка. Незважаючи на мораторій з 2022 року, "чорні лісоруби" у Шацькому та Ковельському районах щорічно крадуть деревини на 100 млн грн. Деревообробні підприємства Луцька імпортують сировину, стимулюючи браконьєрство. Клімат додає проблем: посухи 2024–2025 рр. знищили 5 тис. га соснових насаджень через короїда. Сільгоспрозширення: поля замість лісосмуг зменшують біорізноманіття на 30%.

Наслідки жакливі. Для рибалок і туристів — ерозія ґрунтів забруднює річки осадом, скорочуючи улов на 20%. Повені 2025 року в Любомлі затопили села через відсутність лісозахисту. Економіка страждає: лісове господарство дає Волині 1 млрд грн/рік, але деградація загрожує скороченням на 40%. Здоров'я: зменшення лісів підвищує рівень CO₂, сприяючи респіраторним хворобам — у Луцьку +15% випадків астми за 2023–2025 рр.

Рішення — багатосторонні. Держава впроваджує "Ліс у смартфоні" — app для моніторингу вирубок з дронами та супутниками (пілот у 2026 р., бюджет 50 млн грн). Сертифікація FSC для лісгоспів (як у Ратнівському) гарантує стале господарство.

Громади активізуються: екопатрулі волонтерів у Світязі виявили 200 нелегальних вирубок торік. Школярі Волині садили 10 тис. саджанців у акціях "Зелена Волинь".

Природні методи: агролісомеліорація — посадка лісосмуг між полями, що відновлює 20% втрат. Бізнес інвестує: локальні меблеві фабрики переходять на переробку відходів, зменшуючи тиск на ліси. Міжнародна допомога: проєкт WWF з Польщею фокусується на Шацькому заповіднику, де відновлено 1000 га.

Досвід сусідів: у Білорусі електронний облік деревини знизив нелегал на 70%. Волинь може скопіювати, додавши освіту — уроки в школах про лісове господарство. Кожен волинянин: не купуйте "сіру" деревину, підтримуйте патрулі, садіть дерева.

Ліси Волині — наше надбання. Збереження їх — обов'язок поколінь. Діймо: моніторинг, посадки, тиск на владу. У 2030-му регіон поверне статус "лісової перлини"!

(Слова: 798. Джерела: Держлісагентство, WWF Ukraine 2025.)